Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

14. aprill 2016*

Eelotsusetaotlus — Elektroonilised sidevõrgud ja -teenused — Direktiiv 2002/22/EÜ — Artikkel 28 — Mittegeograafilised numbrid — Operaatori liikmesriigis elavate lõppkasutajate juurdepääs mittegeograafiliste numbrite abil pakutavatele teenustele — Direktiiv 2002/19/EÜ — Artiklid 5, 8 ja 13 — Riigi reguleerivate asutuste volitused ja vastutus seoses juurdepääsu ja vastastikuse sidumisega — Kohustuste kehtestamine, muutmine ja tühistamine — Kohustuste kehtestamine ettevõtjatele, kes kontrollivad juurdepääsu lõppkasutajatele — Hinnakontroll — Ettevõtja, kellel ei ole märkimisväärset turujõudu — Direktiiv 2002/21/EÜ — Ettevõtjatevaheliste vaidlusküsimuste lahendamine — Riigi reguleeriva asutuse otsus, milles määratakse kindlaks ettevõtjatevahelise koostöö tingimused ja ettevõtjatevaheline teenuste hinnakiri

Kohtuasjas C-397/14,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Sąd Najwyższy (Poola kõrgeim kohus) 15. mai 2014. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 20. augustil 2014, menetluses

Polkomtel sp. z o.o.

versus

Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej,

menetluses osales:

Orange Polska S.A., varem Telekomunikacja Polska S.A.,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: teise koja president M. Ilešič, kohtunikud C. Toader, A. Rosas, A. Prechal ja E. Jarašiūnas (ettekandja),

kohtujurist: Y. Bot,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

— Polkomtel sp. z o.o., esindajad: *radca prawny* M. Bieniek ja *radca prawny* E. Barembruch,

— Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej, esindaja: *radca prawny* S. Szabliński,

* Kohtumenetluse keel: poola.

— Poola valitsus, esindaja: B. Majczyna,

— Euroopa Komisjon, esindajad: J. Hottiaux ja L. Nicolae,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/22/EÜ universaalteenuse ning kasutajate õiguste kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste puhul (universaalteenuse direktiiv) (EÜT L 108, lk 51; ELT eriväljaanne 13/29, lk 267; edaspidi „universaalteenuse direktiiv“) artiklit 28 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/19/EÜ elektroonilistele sidevõrkudele ja nendega seotud vahenditele juurdepääsu ja vastastikuse sidumise kohta (juurdepääsu käsitlev direktiiv) (EÜT L 108, lk 7; ELT eriväljaanne 13/29, lk 323; edaspidi „juurdepääsu käsitlev direktiiv“) artikli 5 lõiget 1 ja artikli 8 lõiget 3.

2 Eelotsusetaotlus esitati kohtuvaidluse raames, mille poolteks on Polkomtel sp. z o.o. (edaspidi „Polkomtel“) ja Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej (elektroonilise side ameti juhataja; edaspidi „UKE juhataja“); menetluses osaleb Orange Polska S.A., varem Telekomunikacja Polska S.A. (edaspidi „Orange Polska“) ja vaidluse ese on otsus, mille UKE juhataja tegi lahendades nende kahe ettevõtja vahelist vaidlusküsimust, mis käsitleb koostöötingimusi ja mittegeograafilistele numbritele juurdepääsu teenuse hinnakirja.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Elektrooniliste sideteenuste suhtes kohaldatav uus õiguslik raamistik

3 Elektrooniliste sideteenuste suhtes kohaldatava uue õigusliku raamistiku moodustavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiiv 2002/21/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta (raamdirektiiv) (EÜT L 108, lk 33; ELT eriväljaanne 13/29, lk 349; edaspidi „raamdirektiiv“) ja sellega kaasaskäivad eridirektiivid, st Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiiv 2002/20/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenustega seotud lubade andmise kohta (loadirektiiv) (EÜT L 108, lk 21; ELT eriväljaanne 13/29, lk 337; edaspidi „loadirektiiv“), juurdepääsu käsitlev direktiiv, universaalteenuse direktiiv ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 1997. aasta direktiiv 97/66/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset telekommunikatsioonisektoris (EÜT 1998, L 24, lk 1).

– Raamdirektiiv

4 Raamdirektiivi artiklis 8 on määratletud üldised eesmärgid ja reguleerimispõhimõtted, mille järgimise peavad tagama riigi reguleerivad asutused. Artikli 8 lõiked 3 ja 4 on sõnastatud järgmiselt:

„3. Riigi reguleerivad asutused aitavad siseturu arengule kaasa muu hulgas järgmiselt:

[...]

b) toetades üleeuroopaliste võrkude loomist ja arendamist, üleeuroopaliste teenuste koostalitlusvõimet ja läbivühenduvust;

[...]

4. Riigi reguleerivad asutused toetavad Euroopa Liidu kodanike huve muu hulgas järgmiselt:

[...]

b) tagades tarbijatele kõrgetasemelise kaitse suhetes tarnijatega [...];

[...]“

5 Raamdirektiivi artikkel 20 „Ettevõtjatevaheliste vaidlusküsimuste lahendamine“ näeb lõikes 3 ette:

„Vaidlusküsimuste lahendamisel juhindub riigi reguleeriv asutus artiklis 8 sätestatud eesmärkide saavutamisest. Kui riigi reguleeriv asutus määrab vaidlusküsimuse lahendamisel ettevõtjale kohustusi, peavad need olema kooskõlas käesoleva direktiivi või eridirektiivide sätetega.“

– Juurdepääsu käsitlev direktiiv

6 Juurdepääsu käsitleva direktiivi artikkel 1 „Reguleerimisala ja eesmärk“ näeb ette:

„1. Käesolev direktiiv ühtlustab [raamdirektiivis] sätestatud raamistikus viisi, millega liikmesriigid reguleerivad elektroonilistele sidevõrkudele ja nendega seotud vahenditele juurdepääsu ja vastastikust sidumist. Eesmärk on luua siseturu põhimõtetega kooskõlas olev võrkude ja teenuste pakkujate vahelisi suhteid reguleeriv raamistik, millega saavutataks püsiv konkurents, elektrooniliste sideteenuste koostalitlusvõime ja tarbijate kasu.

2. Käesoleva direktiiviga kehtestatakse operaatorite ja nende ettevõtjate õigused ja kohustused, kes taotlevad juurdepääsu operaatorite võrkudele ja nende võrkudega seotud vahenditele ja/või vastastikust sidumist nendega. Direktiivis sätestatakse riikide reguleerivate asutuste eesmärgid seoses juurdepääsu ja vastastikuse sidumisega [...]“

7 Juurdepääsu käsitleva direktiivi artikkel 5 „Riigi reguleerivate asutuste volitused ja vastutus seoses juurdepääsu ja vastastikuse sidumisega“ sätestab:

„1. [Raamdirektiivi] artiklis 8 sätestatud eesmärkide saavutamiseks soodustavad riikide reguleerivad asutused kooskõlas käesoleva direktiivi sätetega piisavat juurdepääsu ja vastastikust sidumist ning teenuste koostalitlusvõimet ja vajaduse korral tagavad selle, täites oma kohustusi viisil, mis aitab kaasa tõhususele ja püsivale konkurentsile ning millest on lõppkasutajatele kõige rohkem kasu.

Ilma et see piiraks meetmeid, mida võib võtta märkimisväärse turujõuga ettevõtjate puhul artikli 8 kohaselt, võivad riikide reguleerivad asutused eelkõige:

a) kui see on vajalik läbivühenduvuse tagamiseks, kehtestada kohustusi ettevõtjatele, kes kontrollivad juurdepääsu lõppkasutajatele, kaasa arvatud põhjendatud juhtudel kohustus siduda oma võrgud vastastikku, kui need ei ole veel seotud;

[...]

3. Lõigete 1 ja 2 kohaselt kehtestatud kohustused on objektiivsed, läbipaistvad, proportsionaalsed ja mittediskrimineerivad ning neid rakendatakse [raamdirektiivi] artiklites 6 ja 7 sätestatud korras.

4. Seoses juurdepääsu ja vastastikuse sidumisega tagavad liikmesriigid, et riigi reguleeriv asutus on volitatud sekkuma kas omal algatusel, kui see on põhjendatud, või ettevõtjatevahelise kokkuleppe puudumise korral ühe asjaomase poole taotlusel, et tagada [raamdirektiivi] artiklis 8 sätestatud eesmärkide saavutamine kooskõlas käesoleva direktiivi sätetega ja [raamdirektiivi] artiklites 6 ja 7 ning 20 ja 21 nimetatud korras.“

8 Juurdepääsu käsitleva direktiivi artikkel 8 „Kohustuste kehtestamine, muutmine ja tühistamine“ näeb ette:

„1. Liikmesriigid tagavad, et riigi reguleerivad asutused on volitatud kehtestama artiklites 9–13 kindlaksmääratud kohustusi.

2. Kui [raamdirektiivi] artikli 16 kohaselt tehtud turuanalüüsi tulemusena peetakse operaatorit konkreetsel turul märkimisväärset turujõudu omavaks, kehtestavad riigi reguleerivad asutused vajaduse korral käesoleva direktiivi artiklites 9–13 sätestatud kohustused.

3. Ilma et see piiraks:

— [...]

— [raamdirektiivi] artiklite 12 ja 13 sätete, [loadirektiivi] lisa B osa tingimuse 7, mida kohaldatakse nimetatud direktiivi artikli 6 lõike 1 kohaselt, [universaalteenuse direktiivi] artiklite 27, 28 ja 30 […] kohaldamist, kui need sätted sisaldavad kohustusi ettevõtjatele, kes ei ole märkimisväärse turujõuga ettevõtjad [...]

[...]

ei kehtesta riikide reguleerivad asutused artiklites 9–13 sätestatud kohustusi operaatoritele, keda ei peeta märkimisväärset turujõudu omavaks lõike 2 kohaselt.

[...]

4. Käesoleva artikli kohaselt kehtestatud kohustused lähtuvad täheldatud probleemi olemusest ning on [raamdirektiivi] artiklis 8 sätestatud eesmärke silmas pidades proportsionaalsed ja põhjendatud. Sellised kohustused kehtestatakse ainult pärast nimetatud direktiivi artiklite 6 ja 7 kohaselt peetud konsultatsioone.

[...]“

9 Juurdepääsu käsitleva direktiivi artikli 13 „Hinnakontrolli ja kuluarvestuse kohustused“ lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Riigi reguleeriv asutus võib artikli 8 kohaselt kehtestada kulude katmise ja hinnakontrolliga seotud kohustusi, sealhulgas kuludele orienteeritud hindade kohustusi ja kuluarvestussüsteeme käsitlevaid kohustusi teatavat liiki vastastikuse sidumise ja/või juurdepääsu pakkumise puhul, kui turuanalüüs näitab, et tulemusliku konkurentsi puudumine võimaldaks asjaomasel operaatoril säilitada ülemäära kõrgeid hindu või hindu kokku suruda ja sellega lõpptarbijaid kahjustada. [...]“

– Universaalteenuse direktiiv

10 Universaalteenuse direktiivi põhjenduses 38 on märgitud:

„Lõppkasutajate juurdepääs kõigile [liidu] numeratsiooniressurssidele on ühisturu oluline eeltingimus. See peaks hõlmama tasuta ja tasuliste telefoniteenuste numbreid ja muid mittegeograafilisi numbreid, kui abonent, kellele helistatakse, ei ole ärilistel põhjustel otsustanud piirata juurdepääsu teatavatest geograafilistest piirkondadest. [...]“

11 Universaalteenuse direktiivi artikkel 1 „Reguleerimisala ja eesmärgid“ näeb eeskätt ette, et direktiivi „eesmärk on tagada tulemusliku konkurentsi ja valikuvabaduse abil kogu [liidus] hea kvaliteediga üldkasutatavate teenuste kättesaadavus ja käsitleda asjaolusid, mille puhul turg ei rahulda tulemuslikult lõppkasutajate vajadusi“.

12 Universaalteenuse direktiivi artikli 2 teise lõigu punktis f on ära toodud alljärgnev määratlus:

„mittegeograafiline number – riigi numeratsiooniplaani number, mis ei ole geograafiline number. See hõlmab muu hulgas mobiiltelefonide numbreid ning tasuliste ja tasuta teenuste numbreid.“

13 Universaalteenuse direktiivi artikkel 28 „Mittegeograafilised numbrid“ näeb ette:

„Liikmesriigid tagavad, et kui see on tehniliselt ja majanduslikult teostatav, on teiste liikmesriikide lõppkasutajatel nende territooriumil juurdepääs mittegeograafilistele numbritele, välja arvatud juhul, kui abonent, kellele helistatakse, on otsustanud ärilistel põhjustel piirata teatavast geograafilisest piirkonnast helistavate isikute juurdepääsu.“

Direktiiv 2009/136/EÜ

14 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiivi 2009/136/EÜ, millega muudetakse direktiivi 2002/22, direktiivi 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris, ning määrust (EÜ) nr 2006/2004 tarbijakaitseseaduse jõustamise eest vastutavate siseriiklike asutuste vahelise koostöö kohta (ELT L 337, lk 11), artikli 1 „[Universaalteenuse direktiivi] muudatused“ punktis 19 on sätestatud:

„Artikkel 28 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 28

Juurdepääs numbritele ja teenustele

1. Liikmesriigid tagavad, kui see on tehniliselt ja majanduslikult teostatav, ning välja arvatud juhtudel, kui abonent on ärilistel põhjustel otsustanud konkreetsetes geograafilistes piirkondades asuvate helistajate juurdepääsu piirata, et asjakohased riikide reguleerivad asutused võtavad kõik vajalikud meetmed tagamaks, et lõppkasutajatel on

a) juurdepääs [liidus] osutatavatele teenustele ja nad saavad neid kasutada, kasutades mittegeograafilisi numbreid [...]

[...]““

15 Direktiivi 2009/136 artikli 4 lõike 1 esimese lõigu kohaselt pidid liikmesriigid võtma direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid vastu ja avaldama need hiljemalt 25. maiks 2011.

Poola õigus

16 16. juuli 2004. aasta telekommunikatsiooniseaduse (ustawa Prawo telekomunikacyjne, *Dziennik Ustaw* nr 171, järjekoht 1800, UKE juhataja 6. mai 2009. aasta otsuse ajal kehtinud redaktsioonis, edaspidi „telekommunikatsiooniseadus“) artikli 27 lõige 2 näeb ette:

„Kui läbirääkimisi ei alustata, kui ettevõtja, kes on kohustatud juurdepääsu võimaldama, sellest keeldub, või kui lõikes 1 määratud tähtaja jooksul lepingut ei sõlmita, võivad pooled taotleda UKE juhatajalt otsust vaidlusküsimuse lahendamiseks või koostöötingimuste määratlemiseks.“

17 Telekommunikatsiooniseaduse artikli 28 lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„UKE juhataja teeb otsuse juurdepääsu võimaldamise kohta 90 päeva jooksul alates artikli 27 lõikes 2 ette nähtud taotluse esitamise hetkest, võttes arvesse järgmisi kriteeriume:

1) telekommunikatsioonivõrkude kasutajate huvid;

2) telekommunikatsioonieettevõtjatele kehtestatud kohustused;

3) kaasaegsete telekommunikatsiooniteenuste edendamine;

4) tekkinud vaidlusküsimuste laad ning juurdepääsu tehnilisi ja majandusi aspekte käsitlevate lahenduste (nii need lahendused, mille on välja pakkunud läbirääkimises osalevad telekommunikatsioonieettevõtjad kui ka need, mis võivad olla alternatiivseks lahenduseks) praktikas elluviimise võimalikkus;

5) vajadus tagada:
   a) võrgu terviklikkus ja teenuste koostalitlusvõime;
   b) mittediskrimineerivad juurdepääsutingimused;
   c) telekommunikatsiooniteenuste konkurentsivõimelise turu arendamine;

6) selliste telekommunikatsioonieettevõtjate turujõud, kelle võrgud on vastastikku seotud;

[...]“

18 Telekommunikatsiooniseaduse artikli 79 lõige 1 näeb ette:

„Üldkasutatava telekommunikatsioonivõrgu operaator tagab, et kui see on tehniliselt ja majanduslikult teostatav, on tema võrgu lõppkasutajatel ja teiste liikmesriikide lõppkasutajatel Poola Vabariigis juurdepääs mittegeograafilistele numbritele, välja arvatud juhul, kui abonent, kellele helistatakse, on otsustanud piirata teatavatest geograafilistest piirkondadest helistavate lõppkasutajate juurdepääsu.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

19 Polkomtel ja Orange Polska pakuvad üldkasutatavat elektroonilist sidevõrku ning elektroonilisi sideteenuseid oma abonentidele. Kuivõrd Polkomtel ja Orange Polska ei jõudnud kokkuleppele koostöötingimustes ja hinnakirjas seoses Polkomteli võrgu kasutajate juurdepääsuga mittegeograafiliste numbrite abil Orange Polska võrgus pakutavatele taipvõrgu teenustele, esitati UKE juhatajale vaidlusküsimuste lahendamise taotlus.

20 UKE juhataja lahendas 6. mai 2009. aasta otsusega vaidlusküsimused nii, et kehtestas Polkomtelile kohustuse tagada oma abonentidele juurdepääs mittegeograafiliste numbrite abil Orange Polska võrgus pakutavatele teenustele, kusjuures viimati nimetatu maksab selle eest tasu.

21 UKE juhataja kehtestas selles otsuses neile ettevõtjatele ka kõnealuse juurdepääsu hinnakirja. Kuivõrd ta oli seisukohal, et kõne alustamiseks Polkomteli võrgus oli vaja analoogseid võrguressursse nendega, mida on vaja kõne lõpetamiseks selles võrgus, kehtestas ta eeskätt Orange Polska võrku suunatud kõne alustamise tasu, lähtudes Polkomteli võrgus kõne lõpetamise hinnast.

22 Polkomtel esitas UKE juhataja 6. mai 2009. aasta otsuse peale kaebuse Sąd Okręgowy'le (esimese astme halduskohus). See kohus jättis kõnealuse otsuse tühistamise nõude 15. märtsi 2012. aasta otsusega rahuldamata. Polkomtel esitas Sąd Okręgowy (esimese astme halduskohus) otsuse peale apellatsioonkaebuse Sąd Apelacyjny w Warszawie'le (Varssavi teise astme halduskohus), kes jättis selle 25. jaanuari 2013. aasta otsusega rahuldamata. Polkomtel esitas seejärel viimati nimetatud otsuse peale kassatsioonkaebuse Sąd Najwyższy'le (Poola kõrgeim kohus).

23 Sąd Najwyższy (Poola kõrgeim kohus) kahtleb esiteks selles, milline on põhikohtuasjas liidu õiguse ajaline ja esemeline kohaldamisala. Ta märgib esiteks, et UKE juhataja 6. mai 2009. aasta otsus tehti enne universaalteenuse direktiivi artikli 28 muutmist direktiiviga 2009/136 ning seega enne viimati nimetatud direktiivi riigisisesesse õigusesse ülevõtmise tähtaja lõppemist. Teiseks kohustas universaalteenuse direktiivi artikkel 28 oma esialgses redaktsioonis liikmesriike tagama, et teiste liikmesriikide lõppkasutajatel on nende territooriumil juurdepääs mittegeograafilistele numbritele. Põhikohtuasja asjaolude suhtes kohaldatavad riigisisesed õigusnormid nägid omakorda ette kohustuse tagada, et kõigil lõppkasutajatel on Poola Vabariigis juurdepääs mittegeograafilistele numbritele. Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib seetõttu teada saada, kas kõnealuste õigusnormidega võis kehtestada universaalteenuse direktiivi artiklis 28 ette nähtud kohustusest ulatuslikuma kohustuse.

24 Teiseks soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada saada, kas riigi reguleerival asutusel on volitus kehtestada juurdepääsu käsitleva direktiivi artikli 5 lõike 1 alusel ettevõtjatele kohustusi, mille eesmärk on rakendada universaalteenuse direktiivi artiklit 28. Tal on sellega seoses kahtlusi eeskätt kohustuse tõttu võtta arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta") artiklis 16 sätestatud ettevõtlusvabadust ja seetõttu, et käesoleval juhul võib selle vabaduse ja harta artiklis 38 kehtestatud tarbijakaitse põhimõtte vahel esineda vastuolu.

25 Kolmandaks soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada saada, kas riigi reguleerival asutusel on sellistel asjaoludel, nagu on kõne all põhikohtuasjas, volitus kehtestada ettevõtjatevaheline hinnakiri juurdepääsu käsitleva direktiivi artikli 8 lõike 3 alusel (koostoimes juurdepääsu käsitleva direktiivi artikli 5 lõikega 1 ja universaalteenuse direktiivi artikliga 28). Ta on nimelt seisukohal, et kerkib üles küsimus, millistesse piiridesse peab jääma riigi reguleerivate asutuste sekkumine hindade kindlaksmääramisel selliste ettevõtjate vaheliste vaidlusküsimuste lahendamisel, kellel ei ole märkimisväärset turujõudu. Ta kahtleb ka selles, kas selline sekkumine on kooskõlas harta artiklis 16 ette nähtud ettevõtlusvabadusega ning soovib teada saada, kas sellist sekkumist saab põhjendada eesmärgiga tagada harta artiklis 38 sätestatud tarbijakaitse.

26 Neil asjaoludel otsustas Sąd Najwyższy (Poola kõrgeim kohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas [universaalteenuse direktiivi] artiklit 28 selle esialgses redaktsioonis tuleb tõlgendada nii, et juurdepääs mittegeograafilistele numbritele tuleb tagada mitte üksnes teiste liikmesriikide lõppkasutajatele, vaid ka asjaomase üldkasutatava sidevõrgu operaatori liikmesriigi lõppkasutajatele, mille tagajärjeks on see, et nimetatud kohustuse täitmise kontrollimisel riigi reguleeriva asutuse poolt kehtivad nõuded, mis tulenevad liidu õiguse tõhususe ja siseriikliku õiguse liidu õigusega kooskõlalise tõlgendamise põhimõtetest?

2. Kui esimesele küsimusele vastatakse jaatavalt: kas [universaalteenuse direktiivi] artiklit 28 (koostoimes [harta] artikliga 16) tuleb tõlgendada nii, et esimesena nimetatud õigusnormis kehtestatud kohustuse täitmiseks saab kohaldada menetlust, mis on ette nähtud [juurdepääsu käsitleva direktiivi] artikli 5 lõikes 1?

3. Kas [juurdepääsu käsitleva direktiivi] artikli 8 lõiget 3 (koostoimes [universaalteenuse direktiivi] artikliga 28 ja [harta] artikliga 16) või [juurdepääsu käsitleva direktiivi] artikli 8 lõiget 3 (koostoimes [juurdepääsu käsitleva direktiivi] artikli 5 lõikega 1 ja [harta] artikliga 16) tuleb tõlgendada nii, et teatava riigi üldkasutatava sidevõrgu operaatori lõppkasutajatele juurdepääsu tagamiseks sama riigi teise operaatori võrgus mittegeograafiliste numbrite abil pakutavatele teenustele võib riigi reguleeriv asutus kehtestada operaatoritevahelise kõne alustamise hinnakirja, lähtudes kõne lõpetamise hindadest, mis on varem kehtestatud ühe suhtes neist operaatoritest [juurdepääsu käsitleva direktiivi] artiklile 13 vastavalt kulude alusel, kui operaator tegi ettepaneku kohaldada neid hindu [juurdepääsu käsitleva direktiivi] artiklist 4 tuleneva kohustuse täitmiseks peetud ja nurjunud läbirääkimiste käigus?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

27 Oma esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada saada, kas universaalteenuse direktiivi artiklit 28 tuleb tõlgendada nii, et liikmesriik võib näha ette, et üldkasutatava elektroonilise sidevõrgu operaator peab tagama, et mittegeograafilistele numbritele on juurdepääs kõigil tema võrgu lõppkasutajatel asjaomases riigis, mitte ainult teiste liikmesriikide lõppkasutajatel.

28 See küsimus tekkis seetõttu, et universaalteenuse direktiivi artikkel 28 nägi UKE juhataja otsuse tegemise päeval ette vaid liikmesriikide kohustuse tagada, et kui see on tehniliselt ja majanduslikult teostatav, on teiste liikmesriikide lõppkasutajatel nende territooriumil juurdepääs mittegeograafilistele numbritele, välja arvatud juhul, kui abonent, kellele helistatakse, on otsustanud ärilistel põhjustel piirata teatavast geograafilisest piirkonnast helistavate isikute juurdepääsu, samas kui see sama artikkel näeb direktiiviga 2009/136 muudetud redaktsioonis nüüd lõike 1 punktis a ette, et „[l]iikmesriigid tagavad, […] et asjakohased riikide reguleerivad asutused võtavad kõik vajalikud meetmed tagamaks, et lõppkasutajatel on […] juurdepääs [liidus] osutatavatele teenustele ja nad saavad neid kasutada, kasutades mittegeograafilisi numbreid“.

29 Sellega seoses tuleb välja selgitada, kas selline riigisisene õigusnorm nagu telekommunikatsiooniseaduse artikli 79 lõige 1, mis näeb sisuliselt ette universaalteenuse direktiivi artiklis 28 ette nähtud kohustusest ulatuslikuma kohustuse, ei kahjusta mitte selle direktiiviga taotletavaid eesmärke.

30 Tuleb märkida, et universaalteenuse direktiivi põhjenduses 38 on üldiselt märgitud, et lõppkasutajate juurdepääs kõigile liidu numeratsioonieressurssidele, sealhulgas mittegeograafilistele numbritele on ühisturu oluline eeltingimus.

31 Universaalteenuse direktiivi artiklist 1 tuleneb lisaks, et raamdirektiivi raames käsitleb universaalteenuse direktiiv elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste pakkumist lõppkasutajatele. Universaalteenuse direktiivi eesmärk on tagada tulemusliku konkurentsi ja valikuvabaduse abil kogu liidus hea kvaliteediga üldkasutatavate teenuste kättesaadavus.

32 Seoses selle õigusliku raamistiku eesmärkidega, mille osaks on universaalteenuse direktiiv, on Euroopa Kohus kohtuotsuse Telekomunikacja Polska (C-522/08, EU:C:2010:135) punktis 29 juba märkinud, et kuigi riigi reguleerivad asutused on vastavalt raamdirektiivi artikli 8 lõike 4 punktile b oma ülesannete täitmisel kohustatud toetama liidu kodanike huve, tagades tarbijate kõrgetasemelise kaitse, ei näe raamdirektiiv ega universaalteenuse direktiiv ette tarbijakaitse aspektide täielikku ühtlustamist.

33 Pealegi saab see, et liikmesriigi kasutajatele tagatakse juurdepääs mittegeograafilistele numbritele – isegi puhtalt riigisisese olukorra raames – aidata kaasa siseturu kujunemisele, kui teise liikmesriigi operaatori abonentidest lõppkasutajad kasutavad esimeses liikmesriigis viibides selle liikmesriigi operaatori võrgus kõne alustamise teenust asjaomase kahe operaatori vahel sõlmitud rändluslepingu alusel.

34 Sellest tuleneb, et universaalteenuse artikliga 28 (direktiivi eesmärke arvestavas tõlgenduses) ei ole vastuolus sellised riigisisesed õigusnormid, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mis näevad ette kohustuse tagada riigi territooriumil juurdepääsu mittegeograafilistele numbritele kõigile lõppkasutajatele.

35 Kõigi eelnevate kaalutlustega arvestades tuleb esimesele küsimusele vastata, et universaalteenuse direktiivi artiklit 28 tuleb tõlgendada nii, et liikmesriik võib näha ette, et üldkasutatava elektroonilise sidevõrgu operaator peab tagama, et mittegeograafilistele numbritele on juurdepääs kõigil tema võrgu lõppkasutajatel asjaomases riigis, mitte ainult teiste liikmesriikide lõppkasutajatel.

Teine ja kolmas küsimus

Vastuvõetavus

36 Polkomtel väidab, et kolmas küsimus on vastuvõetamatu, sest ta ei ole teinud Orange Polskale nendevaheliste läbirääkimiste käigus asjaomaste kõne alustamise teenuste hinnakirja puudutavas ettepanekuid, millele viitab eelotsusetaotluse esitanud kohus. Seega on kolmanda küsimuse ese hüpotees, millel ei ole põhikohtuasja asjaoludega mingit seost.

37 Sellega seoses olgu meenutatud, et Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktika kohaselt eeldatakse, et liidu õiguse tõlgendamist puudutavad küsimused, mis liikmesriigi kohus on esitanud õiguslikus ja faktilises raamistikus, mille ta määratleb omal vastutusel ja mille õigsuse kontrollimine ei ole Euroopa Kohtu ülesanne, on asjakohased. Liikmesriigi kohtu esitatud eelotsusetaotluse saab Euroopa Kohus jätta läbi vaatamata vaid siis, kui on ilmne, et liidu õiguse tõlgendamine, mida liikmesriigi kohus palub, ei ole mingil viisil seotud põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega, kui probleem on oletuslik või kui Euroopa Kohtule ei ole teada vajalikke faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, et anda talle esitatud küsimustele tarvilik vastus (kohtuotsus Maatschap T. van Oosterom en A. van Oosterom-Boelhouwer, C-485/12, EU:C:2014:250, punkt 31 ja seal viidatud kohtupraktika).

38 Kõnealust asjakohasuse eeldust ei kummuta pelgalt see, et üks põhikohtuasja pooltest vaidlustab teatavad faktilised asjaolud, mille õigsuse kontrollimine ei ole Euroopa Kohtu ülesanne ning millest sõltub põhikohtuasja vaidluse eseme määratlus (kohtuotsus Maatschap T. van Oosterom en A. van Oosterom-Boelhouwer, C-485/12, EU:C:2014:250, punkt 32 ja seal viidatud kohtupraktika).

39 Käesoleval juhul kujutab küsimus sellest, kas Polkomtel tegi enda ja Orange Polska vahelise asjaomaste kõne alustamise teenuste hinnakirja osas ettepanekuid, endast küsimust faktilise raamistiku kohta, mille kontrollimine ei ole Euroopa Kohtu ülesanne.

40 Järelikult tuleb kolmas küsimus lugeda vastuvõetavaks.

Sisulised küsimused

41 Oma teise ja kolmanda küsimusega, mida on sobilik analüüsida koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada saada, kas juurdepääsu käsitleva direktiivi artikli 5 lõiget 1 ja artikli 8 lõiget 3 (koostoimes universaalteenuse direktiivi artikliga 28) tuleb tõlgendada nii, et need võimaldavad riigi reguleerival asutusel kehtestada kahe operaatori vaheliste vaidlusküsimuste lahendamisel esiteks neist

ühele kohustuse tagada lõppkasutajatele juurdepääs teise operaatori võrgus mittegeograafiliste numbrite abil pakutavatele teenustele ning teiseks juurdepääsu käsitleva direktiivi artikli 13 alusel sellise nende operaatorite vahelise kõnealuse juurdepääsu hinnakirja, nagu on kõne all põhikohtuasjas.

42 Sellega seoses tuleb meenutada, et juurdepääsu käsitleva direktiivi artikli 1 lõigete 1 ja 2 kohaselt ühtlustab juurdepääsu käsitlev direktiiv raamdirektiivis sätestatud raamistikus viisi, millega liikmesriigid reguleerivad elektroonilistele sidevõrkudele ja nendega seotud vahenditele juurdepääsu ja vastastikust sidumist. Juurdepääsu käsitleva direktiivi eesmärk on luua siseturu põhimõtetega kooskõlas olev võrkude ja teenuste pakkujate vahelisi suhteid reguleeriv raamistik, millega saavutataks püsiv konkurents, elektrooniliste sideteenuste koostalitlusvõime ja tarbijate kasu. Selle direktiiviga sätestatakse eeskätt riikide reguleerivate asutuste eesmärgid seoses juurdepääsu ja vastastikuse sidumisega.

43 Juurdepääsu käsitleva direktiivi artikkel 5 käsitleb riigi reguleerivate asutuste volitusi ja vastutust seoses juurdepääsu ja vastastikuse sidumisega. Artikli 5 lõige 1 näeb ette, et raamdirektiivi artiklis 8 sätestatud eesmärkide saavutamiseks soodustavad riikide reguleerivad asutused kooskõlas selle direktiivi sätetega piisavat juurdepääsu ja vastastikust sidumist ning teenuste koostalitlusvõimet ja vajaduse korral tagavad selle, täites oma kohustusi viisil, mis aitab kaasa tõhususele ja püsivale konkurentsile ning millest on lõppkasutajatele kõige rohkem kasu.

44 Euroopa Kohus on varem sellega seoses otsustanud, et juurdepääsu käsitleva direktiivi artikli 5 lõike 1 esimese lõigu sõnastusest tuleneb, et riigi reguleerivate asutuste ülesanne on tagada piisav juurdepääs ja vastastikune sidumine ning teenuste koostalitlusvõime, kasutades selleks meetmeid, mis ei ole ammendavalt loetletud (vt selle direktiivi kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiviga 2009/140/EÜ (ELT L 337, lk 37) muudetud redaktsioonis kohtuotsus KPN, C-85/14, EU:C:2015:610, punkt 36 ja seal viidatud kohtupraktika).

45 Selles raamistikus peavad need asutused vastavalt juurdepääsu käsitleva direktiivi artikli 5 lõike 1 teise lõigu punktile a – ilma et see piiraks meetmeid, mida võib võtta märkimisväärse turujõuga ettevõtjate puhul selle direktiivi artikli 8 kohaselt – saama kehtestada „kohustusi ettevõtjatele, kes kontrollivad juurdepääsu lõppkasutajatele, kaasa arvatud põhjendatud juhtudel kohustus siduda oma võrgud vastastikku“, ainsa eesmärgiga tagada läbivühenduvus (vt selle direktiivi kohta direktiiviga 2009/140 muudetud redaktsioonis kohtuotsus KPN, C-85/14, EU:C:2015:610, punkt 37 ja seal viidatud kohtupraktika).

46 Juurdepääsu käsitleva direktiivi artikli 5 lõige 4 täpsustab omakorda, et kui riigi reguleeriv asutus sekkub asjaomaste poolte taotlusel, et tagada raamdirektiivi artiklis 8 sätestatud eesmärkide saavutamine, peab ta tegutsema kooskõlas juurdepääsu käsitleva direktiivi sätetega ja eeskätt raamdirektiivi artiklites 6, 7 ja 20 nimetatud korras.

47 Lisaks sellele juhinduvad riigi reguleerivad asutused selle artikli20 lõikes 3 ette nähtud ettevõtjatevaheliste vaidlusküsimuste lahendamise menetluse rakendamisel raamdirektiivi artiklis 8 sätestatud eesmärkide saavutamisest; nimetatud artikli 8 lõike 3 punktis b on sätestatud, et riigi reguleerivad asutused aitavad siseturu arengule kaasa eeskätt toetades üleeuroopaliste teenuste koostalitlusvõimet ja läbivühenduvust.

48 Seega võimaldavad raamdirektiivi ja juurdepääsu käsitleva direktiivi kõnealused sätted riigi reguleerivatel asutustel võtta ettevõtjatevaheliste vaidlusküsimuste lahendamisel meetmeid, mille eesmärk on tagada piisav juurdepääs ja vastastikune sidumine ning teenuste koostalitlusvõime; selliseks meetmeks võib näiteks olla otsus, millega ühele operaatorile kehtestatakse kohustus tagada lõppkasutajatele juurdepääs teise operaatori võrgus mittegeograafiliste numbrite abil pakutavatele teenustele.

49 Seoses küsimusega, kas sellised meetmed saavad – juhul kui need on kehtestatud universaalteenuse direktiivi artikli 28 alusel – sisaldada hindadega seonduvaid kohustusi, tuleb märkida, et juurdepääsu käsitleva direktiivi artikli 8 lõike 1 kohaselt peavad liikmesriigid tagama, et riigi reguleerivad asutused on volitatud kehtestama nimetatud direktiivi artiklites 9–13 kindlaksmääratud kohustusi ja eelkõige hinnakontrolliga seotud kohustusi selle direktiivi artikli 13 alusel. Sama direktiivi artikli 8 lõikes 2 on sätestatud, et kui raamdirektiivi artikli 16 kohaselt tehtud turuanalüüsi tulemusena peetakse operaatorit konkreetsel turul märkimisväärset turujõudu omavaks, kehtestavad riigi reguleerivad asutused tema suhtes nimetatud kohustused (vt universaalteenuse direktiivi kohta direktiiviga 2009/136 muudetud redaktsioonis ja raamdirektiivi ning juurdepääsu käsitleva direktiivi kohta direktiiviga 2009/140 muudetud redaktsioonis kohtuotsus KPN, C-85/14, EU:C:2015:610, punkt 40).

50 Juurdepääsu käsitleva direktiivi artikli 8 lõige 3 näeb ette, et ilma et see piiraks teatavate selliste sätete (sealhulgas universaalteenuse direktiivi artikkel 28) kohaldamist, mis sisaldavad kohustusi ettevõtjatele, kes ei ole märkimisväärse turujõuga ettevõtjad, võivad riigi reguleerivad asutused kehtestada eeskätt juurdepääsu käsitleva direktiivi artiklis 13 sätestatud hinnakontrolliga seonduvaid kohustusi ainult operaatoritele, keda peetakse märkimisväärset turujõudu omavaks juurdepääsu käsitleva direktiivi artikli 8 lõike 2 kohaselt (vt juurdepääsu käsitleva direktiivi kohta direktiiviga 2009/140 muudetud redaktsioonis ja universaalteenuse direktiivi kohta direktiiviga 2009/136 muudetud redaktsioonis kohtuotsus KPN, C-85/14, EU:C:2015:610, punkt 41).

51 Seetõttu tuleb juurdepääsu käsitleva direktiivi artikli 8 lõiget 3 tõlgendada nii, et riigi reguleerivad asutused ei või kehtestada selliseid hinnakontrolliga seonduvaid kohustusi, nagu on ette nähtud juurdepääsu käsitleva direktiivi artiklis 13, operaatoritele, keda ei peeta konkreetsel turul märkimisväärset turujõudu omavaks, välja arvatud teatavate sätete (eeskätt universaalteenuse direktiivi artikli 28) kohaldamisel. Seega ei ole juurdepääsu käsitleva direktiivi artikli 8 lõikega 3 vastuolus see, kui universaalteenuse direktiivi artikli 28 kohaldamise raames kehtestatakse operaatorile, kellel ei ole konkreetsel turul märkimisväärset turujõudu, sellised hinnakontrolliga seonduvad kohustused, nagu on silmas peetud juurdepääsu käsitleva direktiivi artikli 13 lõikes 1, tingimusel et universaalteenuse direktiivi artikli 28 kohaldamise tingimused on täidetud (vt sellega seoses juurdepääsu käsitleva direktiivi kohta direktiiviga 2009/140 muudetud redaktsioonis ja universaalteenuse direktiivi kohta direktiiviga 2009/136 muudetud redaktsioonis kohtuotsus KPN, C-85/14, EU:C:2015:610, punkt 42).

52 Järelikult võivad riigi reguleerivad asutused kehtestada universaalteenuse direktiivi artikli 28 alusel juurdepääsu käsitleva direktiivi artikli 13 lõikes 1 sätestatud kohustustega võrreldavaid hindadega seonduvaid kohustusi operaatorile, kes ei oma turul märkimisväärset turujõudu, kuid kontrollib juurdepääsu lõppkasutajatele, kui sellised kohustused kujutavad endast vajalikke ja proportsionaalseid meetmeid, et tagada lõppkasutajate juurdepääs liidus mittegeograafiliste numbrite abil pakutavatele teenustele (vt juurdepääsu käsitleva direktiivi kohta direktiiviga 2009/140 muudetud redaktsioonis ja universaalteenuse direktiivi kohta direktiiviga 2009/136 muudetud redaktsioonis kohtuotsus KPN, C-85/14, EU:C:2015:610, punkt 43).

53 Nii võivad riigi reguleerivad asutused ettevõtjatevaheliste vaidlusküsimuste lahendamisel kehtestada eeskätt selliseid hindadega seonduvaid kohustusi nagu ettevõtjatevahelised ühe operaatori võrgus mittegeograafiliste numbrite abil pakutavatele teenustele lõppkasutajate juurdepääsu hinnakirjad, kui vastavad kohustused on vajalikud ja proportsionaalsed; viimast asjaolu peab kontrollima liikmesriigi kohus.

54 Lisaks tuleb märkida, et juurdepääsu käsitleva direktiivi artikli 5 lõigetes 1 ja 3 ning artikli 8 lõikes 4 on nähtud ette tingimused, millele peavad vastama kohustused, mis riigi reguleerivad asutused on elektroonilisi sidevõrke ja -teenuseid pakkuvatele operaatoritele juurdepääsu käsitleva direktiivi artikli 5 lõike 1 ja artikli 8 kohaselt kehtestanud (vt selle direktiivi kohta direktiiviga 2009/140 muudetud redaktsioonis kohtuotsus KPN, C-85/14, EU:C:2015:610, punkt 45).

55 Eeskätt on juurdepääsu käsitleva direktiivi artikli 5 lõikes 3 sätestatud, et eeskätt selle artikli lõike 1 kohaselt kehtestatud kohustused ja tingimused peavad olema objektiivsed, läbipaistvad, proportsionaalsed ja mittediskrimineerivad ning neid tuleb rakendada raamdirektiivi artiklites 6 ja 7 sätestatud korras (vt juurdepääsu käsitleva direktiivi ja raamdirektiivi kohta direktiiviga 2009/140 muudetud redaktsioonis kohtuotsus KPN, C-85/14, EU:C:2015:610, punkt 46).

56 Vastavalt juurdepääsu käsitleva direktiivi artikli 8 lõikele 4 peavad selle artikli kohaselt kehtestatud kohustused lähtuma täheldatud probleemi olemusest ja olema raamdirektiivi artiklis 8 sätestatud eesmärke silmas pidades proportsionaalsed ja põhjendatud ning need võib kehtestada üksnes pärast raamdirektiivi artiklite 6 ja 7 kohaselt peetud konsultatsioone (vt juurdepääsu käsitleva direktiivi ja raamdirektiivi kohta direktiiviga 2009/140 muudetud redaktsioonis kohtuotsus KPN, C-85/14, EU:C:2015:610, punkt 47).

57 Eelnevast tuleneb, et selline meede, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mis on võetud vastavalt juurdepääsu käsitleva direktiivi artikli 5 lõikele 1 ja artikli 8 lõikele 3 (koostoimes universaalteenuse direktiivi artikliga 28), et tagada teatava operaatori lõppkasutajatele juurdepääs teise operaatori võrgus mittegeograafiliste numbrite abil pakutavatele teenustele, peab samuti vastama käesoleva kohtuotsuse punktides 52, 55 ja 56 meenutatud tingimustele.

58 Seoses eelotsusetaotluse esitanud kohtu kahtlustega selles, kas riigi reguleeriv asutus, kes peab lahendama operaatoritevahelised vaidlusküsimused, võib kehtestada hinnakirja, lähtudes kõne lõpetamise hindadest, mis on kulude alusel varem kehtestatud ühe suhtes neist operaatoritest, tuleb märkida, et juurdepääsu käsitleva direktiivi artikkel 13 hinnakirja ei käsitle. Seega on riigi reguleeriva asutuse ülesanne kehtestada hinnakiri, hoolitsedes selle eest, et on täidetud nimetatud direktiivi artikli 8 lõikes 4 loetletud tingimused.

59 Mis puutub eelotsusetaotluse esitanud kohtu kahtlustesse seoses harta artiklis 16 ette nähtud ettevõtlusvabadusega ja seoses sellega, kas riigi reguleeriv asutus võib võtta sellise otsuse, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mis asendab asjaomaste operaatorite vahelise lepingu, tuleb märkida, et 1. detsembril 2009 jõustunud harta ei ole põhikohtuasjas kõne all oleva olukorra suhtes *ratione temporis* kohaldatav, sest UKE juhataja tegi otsuse 6. mail 2009.

60 Vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale kuuluvad kutsealal tegutsemise vabadus, nagu muuseas ka õigus omandile aga liidu õiguse üldpõhimõtete hulka. Need põhimõtted ei ole siiski absoluutsed eelisõigused, vaid neid tuleb arvestada kooskõlas nende ülesandega ühiskonnas. Seega võib kutsealal tegutsemise vabadust, nagu ka omandiõiguse kasutamist, piirata tingimusel, et piirangud vastavad tegelikult liidu poolt taotletavatele üldise huvi eesmärkidele ning ei kujuta endast taotletava eesmärgiga arvestades ülemäärast ja talumatut sekkumist, mis kahjustaks nii tagatud õiguste olemust ennast (vt selle kohta kohtuotsus Di Lenardo ja Dilexport, C-37/02 ja C-38/02, EU:C:2004:443, punkt 82 ja seal viidatud kohtupraktika).

61 On aga tuvastatud, et UKE juhataja 6. mai 2009. aasta otsus tehti riigisisese seaduse alusel, millega võetakse riigisisesesse õigusesse üle eeskätt universaalteenuse direktiiv ja juurdepääsu käsitlev direktiiv ning mis vastab üldise huvi eesmärgile, mida liit on sel moel tunnustanud ning mis seisneb liidu lõppkasutajate juurdepääsus mittegeograafiliste numbrite abil pakutavatele teenustele. Seetõttu ei eirata selle otsusega ettevõtlusvabadust, tingimusel et (nagu juba märgitud käesoleva kohtuotsuse punktides 55 ja 56) asjaomaste operaatorite vaheliste vaidlusküsimuste lahendamisel kehtestatud kohustused on vajalikud ja proportsionaalsed; viimast asjaolu peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus.

62 Kõigi esitatud kaalutlustega arvestades tuleb teisele ja kolmandale küsimusele vastata, et juurdepääsu käsitleva direktiivi artikli 5 lõiget 1 ja artikli 8 lõiget 3 (koostoimes universaalteenuse direktiivi artikliga 28) tuleb tõlgendada nii, et need võimaldavad riigi reguleerival asutusel kehtestada kahe operaatori vaheliste vaidlusküsimuste lahendamisel esiteks neist ühele kohustuse tagada

lõppkasutajatele juurdepääs teise operaatori võrgus mittegeograafiliste numbrite abil pakutavatele teenustele ning teiseks juurdepääsu käsitleva direktiivi artikli 13 alusel sellise nende operaatorite vahelise kõnealuse juurdepääsu hinnakirja, nagu on kõne all põhikohtuasjas, tingimusel et need kohustused on objektiivsed, läbipaistvad, proportsionaalsed ja mittediskrimineerivad, lähtuvad täheldatud probleemi olemusest ning on raamdirektiivi artiklis 8 sätestatud eesmärke silmas pidades põhjendatud; samuti peab vajaduse korral olema järgitud raamdirektiivi artiklites 6 ja 7 sätestatud korda; neid asjaolusid peab kontrollima liikmesriigi kohus.

Kohtukulud

63 Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

1. **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/22/EÜ universaalteenuse ning kasutajate õiguste kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste puhul (universaalteenuse direktiiv) artiklit 28 tuleb tõlgendada nii, et liikmesriik võib näha ette, et üldkasutatava elektroonilise sidevõrgu operaator peab tagama, et mittegeograafilistele numbritele on juurdepääs kõigil tema võrgu lõppkasutajatel asjaomases riigis, mitte ainult teiste liikmesriikide lõppkasutajatel.**

2. **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/19/EÜ elektroonilistele sidevõrkudele ja nendega seotud vahenditele juurdepääsu ja vastastikuse sidumise kohta (juurdepääsu käsitlev direktiiv) artikli 5 lõiget 1 ja artikli 8 lõiget 3 (koostoimes direktiivi 2002/22 artikliga 28) tuleb tõlgendada nii, et need võimaldavad riigi reguleerival asutusel kehtestada kahe operaatori vaheliste vaidlusküsimuste lahendamisel esiteks neist ühele kohustuse tagada lõppkasutajatele juurdepääs teise operaatori võrgus mittegeograafiliste numbrite abil pakutavatele teenustele ning teiseks direktiivi 2002/19 artikli 13 alusel sellise nende operaatorite vahelise kõnealuse juurdepääsu hinnakirja, nagu on kõne all põhikohtuasjas, tingimusel et need kohustused on objektiivsed, läbipaistvad, proportsionaalsed ja mittediskrimineerivad, lähtuvad täheldatud probleemi olemusest ning on Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/21/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta (raamdirektiiv) artiklis 8 sätestatud eesmärke silmas pidades põhjendatud; samuti peab vajaduse korral olema järgitud viimati nimetatud direktiivi artiklites 6 ja 7 sätestatud korda; neid asjaolusid peab kontrollima liikmesriigi kohus.**

Allkirjad